Grundtvig-Selskabet af 8. september 1947: Årsberetning 2008

Af Peter Balslev-Clausen

Grundtvig-Selskabets årsmøde 2007 blev afholdt torsdag 4. oktober 2007 kl. 19.00–22.00 i Vartov, Farvergade 47 i København. Grundtvig-Selskabets nye vedtægter blev endeligt vedtaget. Som følge af de nye vedtægter blev både forretningsudvalg og styrelse opløst. I stedet blev følgende valgt til den nye styrelse (svarende til tidligere forretningsudvalget): Ulrik Overgaard, Erik Jakob Petersen, Kim Arne Pedersen, Flemming Lundgreen-Nielsen og Peter Balslev-Clausen. Styrelsen har siden på sit møde 6. november 2007 konstitueret sig med Peter Balslev-Clausen som formand, Flemming Lundgreen-Nielsen som næstformand, Erik Jakob Petersen som kasserer, Kim Arne Pedersen som ansvarshavende redaktør af *Grundtvig-Studier* og Ulrik Overgaard som sekretær. Til det nye repræsentantskab (svarende til tidligere styrelsen) blev valgt A. M. Allchin, Harry Aronson, Sune Aukén, Asoke Bhattacharya, Regnar Birkelund, K. E. Bugge, Harry Haue, Synnøve Sakura Heggem, Anders Holm, Jørgen I. Jensen, Erland U. Jessen, Theodor Jørgensen, Erik Kelstrup, Ove Korsgaard, Povl Kiilerich, Marie Louise Nyegaard, Hanne Sanders, Jens Holger Schjørring, Henrik Wigh-Poulsen, Kirsti Aasen. Christian Thodberg blev i forbindelse med årsmødet udnævnt til æresmedlem af Grundtvig-Selskabet.

I forbindelse med årsmødet gav Anders Holm og Jens Rasmussen på baggrund af deres netop udkomne bøger, henholdsvis *To samtidige* og *Kierkegaards kritik af den triumferende kirke*, oplæg til en diskussion om forholdet mellem Søren Kierkegaard og N. F. S. Grundtvig.

Grundtvig-Selskabets styrelse har siden årsmødet 2007 holdt møder 7. november 2007 og 6. februar 2008, først og fremmest for at drøfte udgivelsen af *Grundtvig-Studier* på baggrund af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK)'s nye kriterier for tildeling af offentlige midler til videnskabelige tidsskrifter. Forskningsrådet forudsætter for sin støtte, at tidsskrifter – og årbøger – har en refereeordning med peer-review, og at tidsskrifter – årbøger – senest et år efter udgivelsen er gratis tilgængelige på internettet. Den første betingelse er Grundtvig-Selskabets styrelse indforstået med, den anden kan ikke accepteres, da det vil gøre det økonomisk vanskeligt at videreføre årbogen på de hidtidige betingelser. Styrelsen har derfor besluttet indtil videre at udgive selskabets årbog uden støtte fra forskningsrådet.

Grundtvig-Studier 2007 udkom under redaktion af Jens Holger Schjørring (ansvarshavende), S. A. J. Bradley, Flemming Lundgreen-Nielsen og Kim Arne Pedersen i et omfang af 294 s., indeholdende artikler af K. E. Bugge (“Sigurd Aarnes in memoriam” og “Det *Chinesiske* Examens-Væsen”), Norbert Vogel (“Paul Röhrig in memoriam”), Kim Arne Pedersen (“To breve fra N. F. S. Grundtvig, udgivet og kommenteret”), S. A. J. Bradley (“A signal witness? Hamilton meets Grundtvig”), Flemming Lundgreen-Nielsen (“Grundtvig og censuren”), Theodor Jørgensen (“En Grundtvig-salme teologisk fortolket”), Aage Schiøler (“Sangmotivets funktion i to tekstrettelser hos Grundtvig”), Synnøve Sakura Heggem (“Mennesket i verden – som brud”), Uffe Jonas (“Kvinde-Evangeliet: Om Grundtvigs mandebilleder og kvindesyner”), A. M. Allchin (“On ‘Grundtvig’s eschatology and its realistic significance: A Chinese view’ – a prefatory commentary”), Wen Ge (“Grundtvig’s eschatology and its realistic significance: Reflections from the Chinese context”), Mark C. Mattes (“Reclaiming Grundtvig at Grand View College”), Asoke Bhattacharya (“Third Grundtvig International Conference on Education, Communication and Development, India 2007”), Ove Korsgaard (“Debatforum: Hvordan erindres folkehøjskolens historie?”), Pål Bødtker Walstad (“Debatforum: Ernst Triers Grundtvigresepjon: Om dannelse og yrkesudanning i Vallekilde”) og Marie Louise Nyegaard (“*Nyaars-Morgen* – historie, fornyelse og fællesskab”).

Den tyske Grundtvig-udgave, der under K. E. Bugge, Theodor Jørgensen og Flemming Lundgreen-Nielsens ledelse har været undervejs siden 1985, nærmer sig sin udgivelse. Oversættelses-, kommenterings- og korrekturarbejdet vil være afsluttet i løbet af et par måneder, og forlaget (Vandenhoeck & Ruprecht i Göttingen) regner med udgivelse 2009 eller 2010.

Den norske afdeling af Grundtvig-Selskabet har fortsat sin virksomhed med Synnøve S. Heggem som formand.

Den 31. oktober i år (2008) forsvarede Regner Birkelund sin disputats *Frihed til fælles bedste. En oppositionel stemme fra fortiden. Om Grundtvigs frihedsbegreb*. Fra Grundtvig-litteraturen kan fra 2008 i øvrigt nævnes N. F. S. Grundtvig. *A Life Recalled. An anthology of biographical source-texts*. Translated and edited by S. A. J. Bradley, der blev præsenteret på Aarhus Universitet i forbindelse med et Grundtvig-seminar, hvor Chr. Thodberg og Jette M. Holm talte om “Grundtvigs prædikener i Vartov”, Thorkild Lyby om “Grundtvig som politiker”, S. A. J. Bradley om “N. F. S. Grundtvig: A Life Recalled”, Asoke Bhattacharya om “Education for the People” og Kim Arne Pedersen om “Folkelige bevægelser i Danmark”. Jørgen I. Jensen har skrevet om – *det tredje Øjeblik: mellem Grundtvig og Kierkegaard* og

Hans Raun Iversen har udsendt *Grundtvig, folkekirke og mission. Praktisk teologiske vekselvirkninger* med artikler fra 25 år.

De bestræbelser, der udgår fra Center for Grundtvigstudier i Århus i samarbejde med Grundtvigsk Forum og Grundtvig-Akademiet med henblik på tilvejebringelsen af en digital udgave af Grundtvigs forfatterskab synes nu at krones med held. Det sidste orienteringsseminar blev afholdt i Vartov 3. november 2007 under overskriften "Grundtvig og litteraturen". Flemming Lundgreen-Nielsen talte om "Grundtvig som digter: litterære stilarter og billedsprog – læst i dag", Hans Hauge om "Poul Borums grundtvigbog læst i forhold til aktuel litteraturteori", Sune Auken om "Grundtvig i det 19. århundredes litterære landskab" og Per Dahl om "Grundtvig i den litteraturhistoriske reception". Rækken af seminarer om Grundtvig og hans forfatterskab kulminerede 8. september 2008, 225-dagen for Grundtvigs fødsel, med et afsluttende seminar i Landstingssalen på Christiansborg.

Siden Grundtvig-Selskabets sidste årsmøde har Kim Arne Pedersen afsluttet sit udredningsarbejde med hensyn til omfanget af Grundtvigs forfatterskab, og udredningsudvalget (Jens Holger Schjørring (formand), Niels Jørgen Cappelørn, Flemming Lundgreen-Nielsen, Hans Grishauge, Theodor Jørgensen, Kim Arne Pedersen, Ove Korsgaard, Torsten Johannesen, Kirsten Andersen, Hans Raun Iversen, Niels Henrik Gregersen, Henrik Wigh-Poulsen, Johnny Kondrup, Peter Balslev-Clausen, K. E. Bugge, Helge Baden Nielsen og Sune Auken) har været indkaldt til et par møder. Forretningsudvalget (Jens Holger Schjørring (formand), Ove Korsgaard, Niels Jørgen Cappelørn, Hans Grishauge, Kim Arne Pedersen og Henrik Wigh-Poulsen) har opfordret Marianne Jelved til at være formand for bestyrelsen for et Grundtvig-center, der skal forestå digitaliseringsprojektet, og hun har siden valgt Britta Schall Holberg, Niels Boserup og Ove Korsgaard som yderligere medlemmer af bestyrelsen. Denne bestyrelse har ansøgt staten om støtte til digitaliseringsprojektet og har her fundet forståelse for projektet, der på finanslovsforslaget for 2009 er tilgodeset med et millionbeløb. Projektet vil blive forankret i det nye Grundtvig Centeret ved Aarhus Universitet og vil gennemføres i København (Vartov) i samarbejde med Grundtvig-Akademiet. Det er endnu ikke oplyst, hvilken faglig-videnskabelig ledelse projektet vil få.

Siden sidste årsmøde har bestyrelsen for N. F. S. Grundtvigs Fond overvejet at nedlægge fondet og med restkapitalen tilgodese formål, der faldt inden for fondets fundatsbestemmelser. Grundtvig-Selskabet, der vælger en af fondsbestyrelsens medlemmer, blev spurgt om forslag til eventuel anvendelse af restkapitalen og foreslog støtte dels til udgivelsen af den tyske Grundtvig-udgave, dels til en tilsvarende dansk Grundtvig-udgave til studiebrug i betragtning af, at det vil tage en læn-

gere årrække, før den digitaliserede udgave af Grundtvigs forfatterskab vil være offentlig tilgængelig. Da fondsbestyrelsen vedtog ikke at nedlægge fondet, men fortsætte som hidtil, blev Grundtvig-Selskabets forslag ikke aktuelt. Det er dog et spørgsmål, om en dansk studieudgave på 3-4 bind med et udvalg af Grundtvigs skrifter ikke fortsat vil være værd at overveje, ikke alene for at holde interessen for Grundtvig i live, indtil den digitaliserede udgave kommer, men også som Grundtvig-interesserendes håndudgave parallelt med den (næsten) altomfattende digitale udgave, der ikke planlægges trykt i sin helhed. Indtil videre vil interesserede kunne henvises til Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs digitale version af Holger Begtrup's *Nik. Fred. Sev. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, I-X (1904 ff.), der findes på internet-adressen www.adl.dk.

Unanfægtet af store, overordnede udgivelsesplaner lever både den folkelige og den videnskabelige interesse for Grundtvig og hans forfatterskab videre og trives så godt som nogensinde. På universiteter, på højskoler, på uddannelsessteder af alle slags er interessen for Grundtvig levende. Hans sange og salmer bliver sunget, og hans forfatterskab bliver læst. Det kan man ikke mindst tale med om her i Vartov, hvor selskabets årsmøde bliver holdt. Grundtvig-Biblioteket er under Liselotte Larsens ledelse kendt og brugt, Grundtvig-Akademiet, der netop står over for, at en ny leder skal ansættes efter Henrik Wigh-Poulsens udnævnelse til domprovst i Odense, er nu sikkert etableret som et centrum for formidling af kendskabet til Grundtvig og hans virkningshistorie, der – også her i Vartov – har et samlingspunkt i Vartov-Arkivet.

Det er naturligt her på Grundtvig-Selskabets årsmøde at takke dem, der har bistået selskabet i dets virksomhed i året løb. En særlig tak skal lyde til Grundtvigsk Forum repræsenteret ved formanden Torsten Johannesen, sekretariatsleder i Vartov, Hans Grishauge og sekretær Kirsten Grishauge. Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation skal takkes for støtte til udgivelsen af *Grundtvig-Studier*. Først og fremmest skal alle Grundtvig-Selskabets medlemmer i Danmark og Norge og resten af verden takkes for en usvækket interesse for og støtte til Grundtvig-Selskabets arbejde for "at fremme studiet af N. F. S. Grundtvig, hans virke og hans stilling i åndslivet i og uden for Danmark".